

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In Qvibus Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Capvt III. De legatis, & annuis reditibus Mendicantibus relictis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38601

De legatis, & annuis redditibus Mendicantibus relictis.

ingredientium, & hi non possunt succedere monachis professis, si in eorum professionem emiserint, neque post emissionem poterit monasterium succedere in bonis, quæ iure hæreditario monachis aliis competebant, possunt tamen institui hæredes, & his duobus casibus, exceptis, eandem actionem habent ad monachorum bona ac ceteri Ordines non mendicantes, saltem in his, in quibus propriis Constitutionibus non ardentur. Huiusmodi igitur paupertatem in communi servat Congregatio nostra Hispania Ordinis Carmelit. in Italica vero Congregat. licet monasteria non possint immobilia bona, sive annuos redditus possidere, tamen non arcentur à successione hæreditaria, neque ullo alio modo sunt incapacia hæreditatis. Deinde illud etiam videtur commune Ordinibus 2. generis, quod ad eam hæreditatem, debent immobilia bona intra breve tempus vendere, vel applicatè aliis monasteriis sive Collegiis capacibus possessionem & redditum, quamvis non omnino deroget mendicanti, si possessionem aliquorum bonorum immobilium in mediocri quantitate retineant, vel pro functione aliqua obeunda, v. g. pro Grammaticæ prælectione, vel si per modum Capellanæ annuis redditibus fruantur, dummodo ii redditus non auferant mendicantem.

Tertii autem generis Religiosi, quales sunt Minores de observantia, sive alii, qui strictius B. Francisci Regulam profitentur, qui à Concil. Trident. comprehenduntur nomine *Capucinarum*, non possunt succedere monachis iure hæditatio, nec absolute institui hæredes, neque si instituantur, capere ex testamento æstimationem, nisi in casu, quo apponeretur illa clausula, de qua in principio hujus capituli.

Dubij occurrentis solutio.

Dubium tamen aliud oriri potest, an Religiosi mendicantes, qui ratione suæ Regulæ sive Constitutionum incapaces sunt acquirendi hæreditatem, si eam vel aliquid aliud contra Regulam & Constitutiones acquirant, peccent mortaliter, & teneantur bona sic acquisita restituere, loquor in casu, quo eorum Regula vel Constitutio non obliget sub peccato mortali.

Resp. certum esse ibi & peccatum mortale, & injustitiam intervenire, ac proinde oriri obligationem restituendi; Ita expressè & late resolvit D. Antoninus 3. parte, tit. 16. Cap. 1. §. 12. & 13. Navarra in simili casu lib. 3. de restit. Cap. 1. num. 185. & sequentibus. Et ratio est, quia Prælati vel Conventus talem hæreditatem capiens, peccat contra votum paupertatis, cum voverit servare paupertatem secundum Constitutiones Ordinis; ac una ex Constitutionibus est, hæreditates non capere; igitur facit illud contra votum. Præterea confirmatur; quia tunc peccat quis contra paupertatis votum, cum aliquid sine licentia iusta recipit; sed Superior vel Conventus talena hæreditatem acceptans, illam sine licentia iusta recipit; igitur peccat contra paupertatem, & præterea contra justitiam, quia lædit jus tertii, ad quem illa res, vel hæreditas pertinet; si verò non fiat injuria tertio (quod in aliquo casu posset contingere) tunc tantum peccabit contra paupertatem.

Hoc commune semper fuit omnibus Ordinibus Mendicantibus, etiam Minorum, legata sibi in testamentis relictæ capere posse. Quod si bona immobilia legentur, eadem vendere, & exurgens ex eis pretium, eadem necessitatibus accommodare. Hoc assertum à fortiori patet ex dictis C. præcedenti, nam si hæreditatem possunt acquirere, poterunt etiam legata, & de Fratibus Minoribus, nisi legatum sit magne æstimationis, ita ut videretur in fraudem legari; si tunc per viam legati relinquere quod hæreditas, cuius sunt incapaces, relinqui non poterat. tenent Bartolus in *Tract. Minoritarum*, Ancharranus in *Clem. Exivit*, & Baldorus *Autent. ingressi C. de bonis qua liberu*, quos citat & sequitur Felmus, in *Capite in presentia, de probat. num. 52.* & Decius in *dicto Cap. num. 274.* Sylvester verbo, *legatum, secundo num. 3.* & colligitur ex *Clement. Exivit §. non licet, de verb. signif. traditque late Corduba Cap. 6. in Reg. B. Francisci. quest. 11. Dummodo (ait) talia legata relinquuntur modo non incongruo suo statui, & in quantitate moderata sive fraude. Et ratio est, quia legatum est donatio, seu elemosyna testamento relicta, & sic potest ab eis acceptari, non verò hæreditas, quia cum hæreditate transit jus successionis, Minores autem sunt incapaces & quicunque juris. Dixi, *dummodo legata relinquuntur non incongruo*, id est, contra votum Regulam, ut si quis legaret Fratibus Minoribus vineam vel agrum, ea conditione, ut illa excolant, valeret legatum, ut declaravi Nicolaus III. apud Cordubam, ubi supra.*

Addidi etiam, *in quantitate moderata sine fraude*, quia non possunt habere legata in quantitate excessiva, sed tantum quatenus egent, ad expendendum in usus modestos, non verò ad provisionem in futurum, ne per illa legata auferatur mendicanti. Neque etiam possunt accipere legata magna, quæ probabiliter facta videntur in fraudem hæreditatis, ut decernitur in *dicta Clem. & tradit late Corduba, ubi sup. punct. 3.*

Sed dubium est, an valeat legatum de annuis redditibus, Mendicantibus relictum? Vera est sententia, tale legatum non valere, si Fratibus Minoribus relinquantur, quia annui redditus inter immobilia computantur, ut patet ex *dicta Clem. Exivit, §. nec licet*, versic. *cumque annui redditus inter immobilia computentur* &c. ideoque non possunt hos redditus habere, quia possent auferri mendicanti his redditibus. Hæc sententia communiter est ab omnibus recepta. Videnda est Glossa in *dicta Clementina*, *Exivit, verbo, cumque annui redditus*. Si verò de cæteris Mendicantium Ordinibus loquamur, an valeat, judicandum erit ex eorum Constitutionibus, ex quibus major vel minor capacitas Mendicantium post Concilium Tridentinum mensuranda erit.

Sed, an fieri possit, ut quis testamento suo Petrum hæredem instituat ea conditione, ut aliquid annuum Conventui Mendicantium reddat in perpetuum? In hac re primò certum est, quod

Quælibet sententia de hoc annuo redditu Mendicanti non fit.

quod si prædicti annui redditus relinquatur ad certum usum cultus divini, puta ad reparanda Ecclesie ornamenta, aut ædificia, vel pro vino ad missæ sacrificia peragenda, hostiis, oleo ve lampadarum, aut pro similibus, legatum valere, ut docuit Glossa nuper adducta, quod probat ex Cap. nimis 1. de testamentis, & Ancharantus dicta Clem. Exivit. Sylv. verbo legatum 2. n. 4. Angelus verbo legatum 1. n. 5. & Corduba ubi sup. resolvit etiam valere prædictum legatum in Fratribus Minoribus, dummodo serventur duæ prædictæ conditiones supra appositæ.

Secundo existimo, si illud legatum relinquatur pro victu, aut vestitu, aut indistinctè pro necessitatibus Fratrum (si tamen pro modico tempore relinquatur) tunc valere etiam dictum legatum, ut tenent prædicti Authores, cum prædicta Glossa verbo, annui redditus. Modicum autem tempus dicitur decennium, ut tenet ibi Glossa ex Clem. 1. §. fin. de verbis Eccles. non alien. Ratio est, quia per hoc legatum non tollitur ab eis mendicitas, sed sublevatur, quod etiam in Fratibus Minoribus obtinere, prædicti authores faciunt, & ultra hoc temporis spatium possent etiam legatum relinquere hac via, pura, quod legatum daretur certis Fratibus pro eorum necessitatibus, tunc enim legatum esset firmum pro vita illorum Fratrum, quibus relinqueretur, nec dicere: ut legatum perpetuum, cum eorum morte exingeretur, idque assero ex mente prædictæ Glossæ, verbo, cumque annui redditus, & communis sententiæ; si vero hæreditas, annui redditus, aut legatum, relinquantur alicui hospitali, vel Communitati, cum onere, ut dent annuos redditus Mendicantibus, tunc etiam valet legatum. Ita tenent D. Antoninus 3. parte titul. 16. Cap. 1. §. 12. Sylv. verbo legatum 2. num. 4. Angelus, verbo legatum 1. num. 5. Tenet Corduba etiam in Fratibus Minoribus, dicta quæst. 11. pun. 3. prope finem. qui omnes tale legatum, non nisi sub hac conditione valere censent, nempe quod Religiosi inde non competat ullum jus civile, perendi tale legatum five annuos redditus in iudicio: Et quod dictum est de istis perpetuis redditibus, à fortiori procedit de illis provenientibus, quos aliquando Domini oppidorum ordinant annuatim Fratibus dari super gabellis iustis.

Nam hi proventus verè sunt elemosynæ, cum sponte & ad beneplacitum dentur & revocentur; ita tenet Sylvest. verbo legatum 2. n. 4. in fine & Antoninus ubi supra.

Possunt præterea Religiosi Mendicantes habere anniversaria perpetua sine ulla tamen actione exigendi in iudicio, ita Palud. Sylv. Angel. & D. Antoninus.

Postremo sciendum est, possessiones seu alia immobilia bona Religiosis mendicantibus ideo prohiberi, quia hæc sunt veluti annui redditus virtuales; ut in Clement. Exivit. §. verum, in fine de verb. signific. Et ideo Mendicantes dicuntur, quia eis ad congruam sustentationem, redditus aut possessiones habere eorum professio non permittit, ut habetur Cap. unico, de relig. domibus, in 6. & optime notat Corduba in Regulam B. Francisci Cap. 6. quæst. 10. pun. 2. & 3. Quare si eis dentur, aut alia ratione concedantur similes possessiones eas, vendere tenentur, ut supra dictum est. Hactenus locuti sumus at Thom. à Jesu Oper. Tom. 1.

tento iure communi, post Concil. vero Trident. standum erit Mendicantium Constitutionibus.

CAPUT IV.

Quæ bona sibi relicta possint Mendicantes in iudicio petere?

FRatres Minores nihil eorum, quæ sibi, vel ex legatis piis, vel alia ex causa obveniunt, possunt judicialiter petere, quia sunt incapaces eorum Conventus cujuscumque iuris & actionis civilis, ut sæpe reperitur in Cap. Exiit, de verb. signific. in 6. & Clem. Exiit eod. tit. Docet late Corduba in Regul. B. Francisci Cap. 6. quæst. 11. pun. 4. Episcopi tamen & alii Judices, tam Ecclesiastici, quam seculares possunt ex vi sui officii, nemine etiam hoc procurante, compellere hæredem, vel executores, vel illum, qui ad hoc teneretur, ut relicta Monasterio adimpleat & solvat. Ita tenet Barto, in l. ne quicquam §. fin. ff. de off. Procons. & I. Andreas in Cap. si hæredes, extra de Testam. & Baldus in l. nulli C. de Episc. & Clericis. P. Anchar. in Clem. Exiit, & expressè decernitur à Nicolao III. art. 3. apud Cordubam, ubi supra, imò cui libet de populo competit actio ad hoc, & potest agere, ut legata relicta ad pias causas impleantur, ut habetur in Compendio privilegiorum verbo hæreditas §. fin. & docet Angel. verbo legatum 1. §. 5. & Corduba ubi supra. Per Syndicum vero solent prædicti Fratres sibi relicta vindicare, cum certis circumstantiis, de quibus Corduba Cap. 4. sua Reg. quæst. 16. Et P. Emm. Rodriguez Tom. 2. 99. Regul. quæst. 73. art. primo. Possunt tamen prædicti Fratres simpliciter, extra iudicium favorem Judicis implorare, prædictæque legata tanquam elemosynas sibi debitas postulare, cum hoc modo consulant & voluntati defuncti, & suis necessitatibus, quia aliis executores testamentorum, aut hæredes non possent ad id à Judicibus compelli, nisi Judici de his legatis constaret: quomodo autem possent eis notum esse, nisi Fratres denunciarent?

Porro de aliis Mendicantibus ex mente Sylvestri & Angeli ubi supra, distinguendum est. Nam aut eis legantur annui perpetuique redditus, & tunc non possunt civiliter agere, si propriis Constitutionibus, aut Regula veteret ipsis annuos habere redditus, quia cum eis non competat hæc actio civilis, manifestum est ipsos eâ uti non posse, sed tunc hæredes, vel testamentarii compellendi sunt à Judice, qui ratione sui officii potest ipsos cogere, ut legata adimpleant, sicut paulo supra dictum est de Fratibus Minoribus: si vero sint alia legata, vel redditus ad modicum tempus, vel aliarum rerum immobilium donationes aut renuntiationes, possent illarum rerum æstimationem judicialiter petere: Nam cum capaces sint æstimationis & pretii hæreditatis & legati &c. rectè possunt ea civiliter & judicialiter postulare.

Cavendum tamen maxime est viris Religiosis, Judices Sæculares aut Ecclesiasticos, eorumque tribunaia frequentare. Quia ex hoc sequuntur, (ut rectè notavit D. Antoninus) odia, rixæ, & litigia.

Quid de alio Mendicantibus?

Quid de alio Mendicantibus?

Quid illi cavendum?